

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Bd. Regele Ferdinand No. 5.
A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Zotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 3 după amiază.

Note zilnice

Din București ne vine o veste foarte ciudată și totodată plină de humor, — acel humor care-l știe stărnă, câteodată, oficialitatea noastră, când umblă să iasă din lac și cade în puț...

E vorba de A.R.P.A.
Știți cu toții, fără să fiți aviatori, sau să fi zburat vreodată, — ce fel de asociație este și ce menire, de-o netăgăduită importanță, pentru unele dintre cele de mai capitală însemnătate interese ale țării, are A.R.P.A.
Nu știți însă și nici noi n'am știut până alaltăieri, că... pentru a se da o îndrumare perfect comercială, secția economică a numitei societăți aviatice române, — care poartă mult sigiliul oficialității, — a fost dată pe mâna unei cete de șmekeri minoritari (și încă ce șmekeri, buni cu toții de tras în țeară), în frunte cu faimosul Friedmann...

Or, tocmai pentru că Friedmann, leior de rabin de prin Sătmar, — precum pretinde, — dacă n'o fi din cine știe care localitate din Ungaria, cu cetățenia română obținută prin fraudă... este acelaș ins cu bogat cazier la Budapesta, care a făcut închisoare pentru falsificare de pașapoarte și pentru complicitate cu pungășii de buzunare și cu spărgătorii internaționali, i s'a dat atribuțiunile cu cari a fost investit?

Serios, în întreaga Românie, nu s'a mai găsit nici un evreu cinstit, — dacă-i vorba că un creștin nu se pricepe să comercializeze A.R.P.A., — și a fost nevoie, în mod expres, de serviciile exocrocului internațional Friedmann?
Siguranța generală a statului și Mărele stat major, ar trebui să ordone riguroase cercetări, pentru a se stabili și alte multe potlogării puse la cale și săvârșite, prin toate ministerele în cap cu cel al finanțelor, de către traficanții de orice, periculosul Friedmann.

Măsura cea mai nimerită și pentru a nu mai fi nevoiți să revenim și cu alte surprinzătoare și picante relațiuni, pe cari le-am mai putea da asupra rostului lui Friedmann la A. R. P. A. și a complicităților cari l-au cocoloțat pe scabrosul individ acolo; cât și cu privire la alte relațiuni vinovate pe cari le întreține individul Friedmann cu unii funcționari superiori de prin ministere, — ar fi ca mult periculosul Friedmann să fie isgonit din București și trimis să domicilieze într-o anumită localitate a țării, — de-o pildă la Oradea, — unde are deasemenea cazier la chestura de poliție prin localitate și poate fi supravegheat mai bine ca la București, în toate acțiunile lui.

Sânt legi în asemenea sens, potrivit cărora, în numele ordinei și a moralei publice, i se poate determina domiciliul și faimosului Friedmann.

Un cetitor și mai bine informat decât cel de ieri, care ne-a furnizat datele despre calitatea, — inexistentă, — a diplomelor liceu a numitului Vazu Dohtor, administrator financiar la Arad, ne scrie următoarele:

„Am citit cele scrise despre diploma lui Vasile Doctoru. Aveți toată dreptatea, numai că ați uitat să mai adăugați ceva.

Anul trecut, când s'a făcut la Budapesta, vâlva, despre care v'ați ocupat și dvs., în legătură cu diplomele liceului „Röser”, unghurii au anulat toate diplomele și cum ele nu dădeau nici înainte alte drepturi, afară de cel de scutirea de stagiu în armată, i-a scos pe toți din funcțiunile publice, dar absolut pe toți aceia cari se strecuraseră în slujbe pe baza diplomelor de absolvire a liceului „Röser”.

Înregistrând și aceste amănunte, li răspundem cetitorului care ne-a servit cu ultimele relațiuni, următoarele:

Aceste toate povestite de d-ta, s'au întâmplat la Budapesta, dar la noi mai va...

Ungaria e mititică și n'are, biata, cu ce-și hrăni cunescade nici pe cei cu diplome veritabile, dar în România, cât e ea de mare și bogată, ce se cunoaște unde mai ciupe și Vazu Doktor?... Lasă-l, domnule, să trăiască și el!...

Ștefan Mocanu

Pe cât timp se va lansa împrumutul intern

După declarațiile d-lui Mititza Constantinescu, împrumutul intern se va lansa pe timp de 40 de ani cu patru procente și jumătate.

Insă împrejurările în cari se va lansa acest împrumut și amănuntele de tehnică, ne vor fi cunoscute numai după întoarcerea în țară a domnului Slăvescu, ministrul nostru de finanțe.

Cum aplică sârbii convențiunea școlară

Problema școlilor primare românești, este una din cele mai importante probleme din câte s'au pus în discuții până azi, cu privire la viețta românească a fraților din Bănatul sârbesc.

De cincisprezece ani, se frământă frații noștri din Jugoslavia ca s-și capete o școală primară românească. Ei n'au pretins și nici nu pretind o absurditate; ci cer să li se dea un drept al lor, pe care l-au avut chiar și în timpurile urgisitei stăpâniri maghiare.

Timp de cincisprezece ani, de nenumărate ori s'au întrunit diferite comisuni mixte, fie la Belgrad, fie la București, spre a soluționa această problemă, dar până în anul de grație 1933, rezultatele au rămas infructuoase, toată activitatea acestor comisuni reducându-se la plimbări de plăcere, pe banii statului și la faimoasele banchete — despre cari

S'au luat deocamdată numai câteva...

Afară de ordinul dat de autoritățile superioare militare, — prin care se interzice ofițerilor să mai frecventeze în viitor și tripoul lui Trichter, — vechiul elient al justiției a fost luat la rost și de către organele fiscalului. Căci, să se știe: banditul, mai periculos decât cei din codru, care și a tras pe sfoară protectorii, — pe acei cari au umbiat să-i scoată autorizația, — și care a tras chiulul până și avocațiilor cari i-au prestat servicii pur avocațiale, a încercat, în marea-i cufezanță de hoțoman învechit în tot felul de pungășii, să se sustragă și dela plata impozitelor cuvenite statului, pentru fabuloasele câștiguri pe cari le-a realizat de când s'a pripășit la Arad. Nerușinatul Trichter n'a plătit nici o centimă dare până în prezent, nici pentru tripoul pe care l-a avut în hotelul „Dacia”, nici pentru cei avut în str. Eminescu și nici pentru cel actual, care se ascunde, — cum spuneam în articolul de ieri, — sub numele de „Clubul de tenis și patinaj al soc. sportive Gloria”, atât în timpul când a funcționat fără autorizație cât și dela 13 August a. c. încoace, de când a obținut prima autorizație.

Intrucât a venit vorba de autorizație, ne vom opri a-i discuta și unele curiozități ale ei.

Când s'a eliberat... numai în parte, la 13 August a. c. ea a sunat astfel:

„Ministerul de Interne, Direcțiunea administrației de stat, către Asociația sportivă română „Gloria CFR”,

vătători români, conform convenției existente.

Imi amintesc, cu câtă bucurie au primit românii de dincolo, această veste, de atâta timp așteptată.

Dar, de scurtă durată le-a fost bucuria, căci abia după vre-o două săptămâni, apare — tot în monitorul oficial — o notă, relativ la catedrele învățământului primar din comunele românești. Scria acolo, că urmând a se aplica cu strictețea convențiunea, se declară vacante 14 (patrusprezece) posturi de învățători, în comunele românești din Bănatul Sârbesc, urmând a fi complectate cu învățători de naționalitate română, cari și-au luat diploma la una dintre școlile preparandiste din Jugoslavia.

Cum, adică, — se întrebă românii de dincolo — se poate să ni se dea numai 14 posturi de învățători români, când în baza convențiunei aveau dreptul la numirea a încă 88 învățători,

No. 8649, A. din 13 August 1934. Ca rezultat al cererii dvs. înreg. sub No. 8649, A. din 13 Aug. 934, avem onoarea a vă face cunoscut: că Miristerul autoriză funcționarea de jocuri distractive în clubul „Gloria”, cu condiția ca jocurile să se facă numai între membrii acelei asociațiuni. Pt. ministru, semnat: D. Juca, director, semnat: Dumitrescu.”

Pe la sfârșitul lunei August, intrucât precizarea de „jocuri distractive”... nu însemna: „Chemin de fer”, „Braziliana”, „Trente sept”, etc., jupân Trichter a plecat din nou la București și s'a reîntors cu autorizația completată printr'o intercalare foarte bizară, între finalul textului vechi, — integral scris la mașină, — și semnătura ministrului. Adăugirea intercalată și scrisă de astădată cu mâna, menționează exact ce-i trebuia lui Trichter, să nu-l mai deranjeze autoritățile locale:

»Este vorba în această autorizație de jocuri permise în mod obișnuit în cluburi și cazinouri...

Dacă într'adevăr a adăugat cu mâna d-sale, d. subsecretar de stat Juca, acele

explicațiuni necesare lui Trichter, ale »jocurilor distractive», pentruce jupân Trichter s'a grăbit să copieze autorizația, în mai multe exemplare, la notarul public și nu mai prezintă nimănuia originalul, ci o copie, în care, bineînțeles, nu se mai remarcă adausul intercalat și scris cu mâna, întregul text fiind scris în copie la mașină?

S'admitem că, într'adevăr d. subsecretar de stat Juca a făcut și intercalarea din autorizație, la care ne referim, și că sub acest raport jupân Trichter e în regulă. Uită însă hoțomanul bătrân altceva mai de seamă în felul de-a-și face meseria:

Nici unul dintre membrii asociației sportive »Gloria», — cum pretinde autorizația să fie jucătorii, — nu calcă la tripou, dar să mai și joace.

Pentru acest motiv și fiindcă acolo misună, alături de naivi, toți clienții poliției și ai justiției, parchetul poate interveni oricând să-i închidă spelunca.

Cerem d-lui primprocuror să se sesizeze.

Dinu I. Ștefan

D. Slăvescu a vorbit cu d. Beneș și Jeftici la Geneva

Dnpă sosirea d-sale la Geneva d. Slăvescu și-a început consfăturile cu d. Beneș ministrul de externe al Cehoslovaciei și cu d. Jeftici, ministrul de externe al Jugoslaviei, și intrucâtva, cu d. Massigli, dele-

gatul Italiei la Liga Națiunilor. D. Titulescu a oferit un dejun în onoarea ministrului nostru de finanțe, la care au luat parte și membrii comisiei financiare a Societății Națiunilor și secretarul Avenol.

pe lângă cei vechi?

Mulți au crezut că nu se poate întâmpla așa ceva. S'a putut însă, ba ceva mai mult, în cele 14 posturi recunoscute și publicate de ei ca vacante, până în prezent n'au fost numiți decât 4 (patru) învățători români, iar în celelalte posturi funcționează și azi, tot învățătorii sârbi și ruși, de ieri.

Iar când consilierul atașat pe lângă legatiunea noastră din Belgrad pentru tranșarea chestiunilor școlare, a cerut explicații, sârbii — natural — s'au scuzat spunând că ei nu sunt vinovați, că ce era să facă dacă n'au avut învățători români pe cari să-i numească în posturile respective.

Dar atunci, ne întrebăm noi, pentruce mai există o convențiune școlară, dacă nu se ia în seamă? Inconvenție este trecut un articol, anume articolul 6, care reglementează recrutarea învățătorilor. În acest articol stă

(Continuare în pag. II).

Viața sportivă

Crișana la Arad

Un mare eveniment sportiv este și deplasarea redutabilei formații orădene Crișana. Începând cu matchurile de campionat al anului acestuia, publicului sportiv arădan i-a fost dat să admire jocul unor echipe cari și-au câștigat un renume în concertul footballului românesc.

După ce Aradul a fost vizitat de puternicile formații bucureștene Unirea-Tricolor și Venus, Duminecă va găzdui o formație tot de talia celor bucureștene pe Crișana, care întotdeauna a fost clasată la un loc onorabil în Divizia Națională, fiind una dintre cele mai bune formații românești.

Crișana merită locul și autoritatea în teatrul footballului românesc câștigându-le prin o muncă încordată și incununată în cele mai multe cazuri în succes.

Crișana a întreprins turnee și prin străinătate arătând și dovedind și străinilor că în România, footballul a ajuns la un grad înalt de dezvoltare. A repurtat numeroase victorii prin străinătate.

Faimoasa echipă a lui Barațky se produce Duminecă în campania Gloriei CFR.

Matchul de Duminecă va fi spectaculos, dată fiind valoarea ambelor formații diletante, pe deoparte formația orădenilor care este întărită cu noile achiziții Lakatos dela UDR și Stetz dela Ilsa, iar pe de altă parte Gloria CFR care va căuta să-și steargă rușinea suferită Duminecă trecută la Cluj.

Gloria CFR în ultimul match jucat cu Crișana a cedat la 2:0 după ce timp de 90 de minute i-a dominat net pe orădeni. Aceasta se datorește numai fostului portar Burdan care din trei mingi primite la acest match, două a lăsat să intre în plasă, iar pe orădeni i-a scăpat dela dezastru faimosul Püllök.

Gloria CFR va trebui să depună un foarte mare efort pentru a câștiga și a și acumula 2 puncte, valoarea adversarilor fiind superioară.

Ziarul maghiar din Oradea „Estilap” precum și ziarul de specialitate „Sportul zilnic” au dat publicității știrea că clubul Crișana este suspendat din cauza neplătirii restanței clubului „Hungaria” pentru tran-

sferarea lui Barațky, că altfel nu vor putea juca Duminecă contra Gloriei CFR. Crișana va juca Duminecă, știrea despre suspendare nefiind adevărată, clubul Crișana primind numai o adresă din partea FIFA-ei prin care roagă dacă e posibil ca în cel mai scurt timp să achite restanța maghiarilor, cari la rândul lor au răspuns că Crișana este destulă garantă, că suma datorată va fi plătită la timp.

Crișana va juca Duminecă, apărarea Gloriei având de luptat cu atacul: Cionca, Lakatos, Barațky, Matei, Stetz căruia sperăm că-i va strica orice combinații.

Rezultatul luptelor greco-romane

București. Luptele greco-romane pentru campionatul României au luat sfârșit.

Rezultatele sunt următoarele:

- Categoria aier.
Horvath H (Vulturii Lugoj).
- Categoria pană:
Kenez (Stăruința Oradea).
- Categoria ușoară:
Borlovan (Vulturii Lugoj).
- Cat. semi-mijlocie:
Bati (CFR București).
- Categoria mijlocie:
Oroszi (Olimpia Sătmăr).
- Categoria semi-grea:
Schwartzembach (UDR).
- Categoria grea:
Susaba (CFR Timișoara).
- Pe cluburi clasamentul este:
1. Vulturii, Lugoj, 10 puncte.
 2. Olimpia, Sătmăr, 9 puncte.
 3. CFR, Timișoara, 7 puncte.

Tiby

Folositi bateriile

„Galvani”

) INTERCONTINENTALA (

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚIE

FACE TRANSPORTURI ȘI VĂ-
MURI PE ÎNTREG GLOBUL

Comunicatul delegației permanente a Partidului Național-Tărănesc

Miercuri d. a., s'a întrunit în cea dintâi ședință delegația permanentă a partidului, nou aleasă.

Au participat toți membrii delegației, care au avut să redacteze, — conform cu însășinarea avută din partea comitetului executiv — comunicatul asupra lucrărilor din ședința comitetului, ca și asupra hotărârilor luate.

Delegația permanentă a redactat comunicatul a cărui text e următorul:

„Comitetul central executiv al partidului național-tărănesc întrunit în zilele de 9, 10, 11, 12 Septembrie la București, în urma discuțiilor urmate hotărăște iute altele:

Problema constituțională

2. În ce privește metoda de guvernare, partidul național-tărănesc, consecvent eu declarațiile programatice și tactice făcute de președintele său și aprobate de comitetul central executiv:

a) Este și rămâne credincios regimului monarhic constituțional, respectuos față de prerogativele regale ca și față de drepturile națiunii și înțeleg să însojească Coroana cu devotament și loialitate desăvârșită!

b) Este adânc convins că o colaborare normală între Coroană și forțele politice reale, isvorâte din sânul națiunii, se poate asigura numai prin contactul direct și nemijlocit între acești doi factori, fără interpunerea ori căror alte elemente lipsite de răspundere, cari ar putea tulbura funcționarea normală a mecanismului constituțional;

c) Înțelege să ferească complet Coroana de răspunderea actelor de guvernământ, stabilind precis responsabilitățile guvernului și asigurând executarea lor.

Partidul național-tărănesc înțelege să-și asume răspunderea guvernării nu mai în atari condițiuni.

Dizolvarea „Gărzilor Maniu”

c) nici o formațiune cu caracter politic și în afară de prevederile statutului nu este admisă în cadrul partidului. Membrii partidului nu pot face parte din asemenea formațiuni. Organizațiunile noastre județene vor proceda la dizolvarea unor atari formațiuni ori unde ele ar exista.

partidul solidar cu d. Iuliu Maniu

6. Comitetul central executiv infierează campania de denigrare dusă contra d-lui Iuliu Maniu și cere comisiei de anchetă parlamentară să instruiască ea însăși chestiunea falsului comis.

Așteptând rezultatul anchetei pe care o cere strict obiectiv în deosebire de atitudinile pătimase de până astăzi, partidul național-tărănesc înțelege să sancționeze orice vină s'ar dovedi în sarcina vreunui dintre membrii săi.

Comitetul central executiv se declară solidar cu toate actele de guvernare ale guvernelor prezidate de d-nii Iuliu Maniu, Al. Vaida-Voevod și G. G. Mironescu.

Când vor începe examenele de bacalaureat

Inscrierile la examenul de bacalaureat se primesc până în ziua de 20 Septembrie ert. Ministerul Instrucțiunii a trimis tuturor liceelor din țară o circulară prin care le invită de a trimite de urgență tablourile cu cei înscriși.

Examenele vor începe în ziua de 25 Septembrie.

Cinematograf

CENTRAL

Programul de azi:

Wilhelm Tell

Conrad Veidt,
Hans Marr,
Maly Delschaft,
Theodor Loos

Reprezențațiile

la orele 5, 7.15 și 9.15 seara

Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi:

Repriză!

Regele țiganilor

Jose Mojica,
Rosita Moreno

Reprezențațiile

la orele 5, 7.15 și 9.15 seara

CORSO

Azi ultima oară!

De azi reprezentațiile se încep

la orele 5, 7.15 și 9.15.

Harry Pie

în filmul lui cel mai grandios

Jos masca

VINE!

Film Vienez cu muzică și humor

Romanul

prințul Habsburg

Orth Joan

Gretl Theimer, Karl Ludw

Diehl, Paul Richter, Pa

Hörbiger

LOC DE CASĂ

cu grajd pentru 12 capete de vite și o încăpere de 5 pe 3 m. vând, din cauza mutării, cu preț foarte scăzut.

A se adresa

plut. FRUMUȘELU
Cercul de Recrutare, Arad

scris clar ca lumina zilei, că până la complectarea posturilor de învățători, cu absolvenți români dela școlile normale jugoslave, aceste posturi se pot complectea cu absolvenți români ai școlilor normale din România și viceversa.

Și atunci, mai putem noi admite scuza sârbilor că n'au avut învățători români cu cari să complecteze posturile, când numai în regiunea școlară a Timișoriei avem peste 30 tineri învățători originari din Banatul de dincolo, cari cu drag s'ar fi reintors acasă?

Iată deci, cum înțeleg sârbii să aplice cu strictetă convențiunea privitoare la școlile primare românești din țara lor; iată ce școli românești au deschis ei în baza convențiunii, pe seama fraților de dincolo.

În schimb în România ei s'au îngrijit ca să-și asigure din timp complectarea posturilor prevăzute și declarate vacante, la școlile sârbești cu învățători sârbi,

căci încă de pe la începutul lui Iulie, au expediat peste graniță aci, un număr de 35 de învățători de cetățenie sârbă.

Așa că, în toată Jugoslavia noi n'avem azi decât cel mult 30 (treizeci) învățători români, dacă nu cumva s'a mai numit în ultimul timp vre-unul, la o populațiune românească ce trece de 120 mii, lăsând la o parte românii din Timocul Jugoslav, — despre a căror viață românească aproape că nici nu se mai poate vorbi. Iar sârbii din România, la o populațiune de numai 43.000, au un număr de vre-o 80 (optzeci) învățători.

Nu vă surprinde această proporționalitate?

Dar încă ceva. Pe când în Jugoslavia, la școlile cu elevi numai români, nu s'a făcut, timp dde 15 ani, carte românească de fel, afară de religie, și asta dacă era admis să se propună, unde și unde, — în România au existat și există încă din anul 1920 școli primare sârbești,

cu limba de predare sârbească, fie că s'au numit de confesionale, sau altfel. Principalul este că au existat și există.

Dar și dincolo au existat; — vor spune naivilor, frații noștri sârbi, cum ne place să-i intitulăm. Au existat, da, dar numai pe hârtie și în închipuirea celor ce conduceau destinele școlare în Jugoslavia, căci dacă se întâmplă ca cineva din România să se intereseze de acestea, Ministerul Instrucțiunii dela Belgrad îi servea imedia o sumedenie de tablouri, cu zeci de învățători sârbi cari, — spun ei — propun în românește, în comune unde elevii sunt numai români, posedând acești învățători, la perfecție limba românească, — chit că dintre aceștia majoritatea erau sau croați încăpăinați, sau ruși refugiați, cari (mai ales primii) sau nu voiau să vorbească, sau (cum sunt ceilalți), nu știau nici limba sârbească prea bine, dar mi-te să posede bine pe cea

românească.

Cazuri de acestea s'au petrecut foarte multe, chiar în comuna natală precum și în celelalte comune și atunci să nu ne mai mirăm că mulți dintre băieții români de dincolo nu știu citi și scrie românește — după 4 ani de școală, căci și dacă sunt unii cari știu, aceasta se datorește numai părinților cari din dragoste pentru limba maicii lor, s'au hotărât să se facă și dascăli, între lucrul greu al câmpului și între celelalte necazuri și șicanări pe cari le îndură acolo. Și har Domnului că au parte de ele des, nu ca la noi în România Mare, unde minoritarii de și trăiesc mai bine decât la sânul maicii lor, totuși nu sunt mulțumiți.

Iată, cum se prezintă, prin urmare, situațiunea școlară a românilor din Banatul sârbesc, față de cea a sârbilor din România.

Și cu toate acestea, deși ei au o situațiune, privită din orice punct de vedere, in-

comparabil mai bună ca a românilor din Jugoslavia, oficiosul partidului sârbesc din Timișoara, are nerușinată îndrăzneală să scrie „în sfârșit se face drept și pentru minoritarii sârbi din România, permitându-li-se deschiderea unui liceu naziu sârbesc”.

Lor nu li se pare, că de puțin că se întrec cu ma?

Adică sârbii din România au fost până azi nedreptiți, iar românilor din Jugoslavia li s'a dat lapte miere?!

Știți ce se întâmplă în Jugoslavia — unde nu există o cenzură oficială ca la noi — dacă se încumeta „nădejdea” dela Vârșet să scrie cuvintele scrise de zeci de ani de sârbi din Timișoara? S'ar sista pur și simplu fără alte comentarii și fără totdeauna apariția dejdei”.

Prindeți glas și comen-

F. Teo

Dacă iubiți adevărul; dacă aprobați campaniile noastre de salubritate națională, aveți singura posibilitate de a susține eforturile noastre: PLĂTINDU-VĂ ABONAMENTELE ȘI ABONÂND PE AMICII VOȘTRI.

Curtea a confirmat condamnarea asasinilor plutonerului Lőrincz

În primăvara anului curent s'a întâmplat la Aradul Nou o crimă îngrozitoare când plutonierul Lőrincz Iacob a fost ucis mișelește cu o lovitură de secură de către individul Zombori, care a fost îndemnat să comită acest asasinat de soția plutonierului totodată și amantul acesteia, anume Ioan Fehér.

Tribunalul din Arad a con-

damnat pe femeia celui asasinat și pe amantul ei ca autori morali, la 15 ani reclusiune, iar pe Ioan Fehér la 10 ani. Curtea de Apel din Timișoara, ocupându-se de această crimă, a admis condamnarea pronunțată de Tribunal, dar ținând cont de circumstanțe atenuante, a admis ca timpul stat în prevenție să fie socotit la osândă.

D. Iosif Jumanca a fost ales președinte al partidului social-democrat din Ardeal

Cluj. — Eri s'au încheiat lucrările congresului regional al partidului social-democrat din Ardeal. La congres au fost reprezentate toate organizațiile județene ale partidului din Ardeal. S'a discutat situația muncitorilor din toate ramurile, apoi s'a protestat împotriva stării de asediu și a cenzurii. Congresul a trimis o telegramă în acest sens d-lui prim-

ministru G. Tătărescu.

După aceea s'a procedat la alegerea biroului și a comitetului de conducere. D. senator Iosif Jumanca a fost ales președinte al partidului social-democrat din Ardeal, iar d-nii dr. Emil Böszörményi avocat în Oradea și Geiza Deritschek au fost aleși prin vot secret ca vice-președinți.

Ungaria se îndepărtează de Italia

— Ce propune contele Bethlen? —

Contele Bethlen, fostul prim-ministru al Ungariei a publicat un lung articol în ziarul „Pesti Naplo” din Budapesta în care examinează situația politică internațională și atitudinea Ungariei „în preajma noilor evenimente”.

Despre realizarea unui Locarno oriental el spune că „ar însemna crearea unui grup de forță, cum n'a mai existat până azi, dela Sfânta Alianță, ar încuraja statele vecine cu Ungaria să terorizeze minoritățile maghiare”.

Contele Bethlen propune apoi o apropiere mai accentuată de Germania, în termenii următorii:

„S'ar putea întâmpla, totuși, ca Germania prin mijloace pacifice, sau revoluționare să-și asigure influența sa în Austria; în cazul acesta influența Germaniei va spori și în sânul statelor successorale. Așa dar Ungaria trebuie să țină seama și de aceste considerațiuni și să nu pună în joc prietenia sa cu Germania.”

În momentul în care Austria va ajunge sub o directivă politică și economică germană — influența Germaniei va crește, nu numai în Ungaria, ci și în statele Micii Înțelegeri, iar în cazul acesta valoarea alianței acestor state va fi foarte pro-

blematică pentru Franța”. Contele Bethlen spune, mai departe, că dacă Germania se va întări în Europa centrală, „frontul revizionist” se va întări și el.

Totuși, el constată că în situația internațională de azi, poziția Ungariei e foarte amenințată, „fiindcă o atitudine de ortodoxism cu privire la situația creată de tratate, înseamnă o amânare pentru mult timp a problemei revizioniste maghiare”; iar, când ministrul de externe al Franței a dat peste mâna întinsă a Ungariei, încurajând pe aliații Franței, s'au rupt firile prieteniei italo-germane din cauza problemei austriace și Italia, îndepărtându-se de Germania, aceasta va influența și asupra Ungariei.

Contele Bethlen recunoaște că „apropierea italo-franceză pune Ungaria într'o situație delicată, fiindcă acest pas înseamnă orientarea Italiei spre un grup de state, care întotdeauna a fost în opoziție cu punctele cardinale ale politicii externe maghiare. Guvernul maghiar are datoria să atragă atenția guvernului italian asupra acestor fapte”.

Declarațiile contelui Bethlen au produs consternare în lagărul revizionistilor maghiari.

**Invățători și elevi români,
Cumpărați cărțile și rechizitele școlare la**

LIBRĂRIA

**„CARTEA ROMÂNEASCĂ”
BULEV. REGELE FERDINAND I.**

CARE ESTE CEA MAI BINE ASORTATĂ LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ DIN TIMIȘOARA
SE ACORDĂ RABATURI MARI

SPRIJINIȚI COMERTUL ROMÂNESC, DAȚI AVÂNT CULTURII ROMÂNEȘTI!
— PREȚURI EXTREM DE AVANTAJOASE!!! —

Comentarii pe marginea unui articol

— Ce mai zice contele Bethlen? —

Eri, din cuprinsul articolului „Oscilația Ungariei” s'a putut vedea că Ungaria e în dilemă, că opiniile sunt împărțite. Iată acum ce comentarii interesante face „Universul” pe marginea unui articol apărut în „Pesti Naplo”:

În Ungaria a produs o puternică impresie articolul publicat în „Pesti Naplo” din 8 Sept. a. c., semnat de contele Bethlen, animatorul mișcării revizioniste și șeful propagandei maghiare în străinătate, asupra noii orientări a politicii guvernului italian în legătură cu interesele poporului ungar.

Fostul prim ministru maghiar constată, că ultimele evenimente din Austria, realizarea unui Locarno oriental și apropierea tot mai accentuată a Italiei de Franța, în urma ruperii prieteniei dintre Germania și Italia, au creat Ungariei o situație, nu numai extrem de delicată, dar foarte grea și nefavorabilă, de oarece revizuirea tratatului dela Trianon poate să fie înlăturată definitiv din preocupările diplomației europene, ca și din programul politicii externe a puterilor ce au fost până acum favorabile modificării statului-quo teritorial din Europa centrală. Contele vizează direct Italia, a cărei politică externă o consideră angajată în alte direcțiuni, opuse intereselor Ungariei.

Interese generale de pace

În adevăr, ultimele evenimente din Europa centrală și acțiunea diplomatică europeană, în curs de desfășurare, nu mai lasă nici umbră de îndoială, că interesele păcii comandă tuturor puterilor, cari au câștigat victoria în comun, prin sacrificii atât de grele, o colaborare cât mai strânsă, pentru înlăturarea unui nou răz-

boi. Această colaborare nu se poate face decât în cadrul tratatelor aplicate și al obligațiilor internaționale.

Iată pentru ce Italia, foarte sensibilă când sunt în joc marile interese europene, în fața primejdiei ce o prezintă proiectul Germaniei privitor la Anschluss, a luat o atitudine ostilă Germaniei și a invocat principiul intangibilității tratatelor.

Nu e vorba numai de tratatul dela Saint-Germain, ci de toate tratatele.

Dacă prin revizuirea unui singur tratat, se violează, în principiu, toate celelalte, prin invocarea principiului intangibilității unui tratat, se înțelege aplicarea aceluias principiu tuturor celorlalte.

Orl... Orl...!

De aceea, nu se poate admite ca politica unui stat să fie în acelaș timp revizionistă și antirevizionistă, de oarece tezele și principiile în violentă opoziție, ar anula fatal efectele acțiunii diplomatice, în ambele direcțiuni.

Cu toate că fostul prim ministru maghiar ar vrea să prezinte Italia drept un Ianus: — antirevizionistă față de Germania, din cauza problemei austriace și revizionistă față de Ungaria, din cauza statutului teritorial al Micii Înțelegeri — el nu-și face nicio iluzie în privința consecințelor ce le va avea noua orientare a politicii externe italiene.

Ce scrie contele?

Căci, iată ce scrie contele Bethlen:

»Apropierea italo-franceză pune Ungaria într'o situație delicată, fiindcă acest pas înseamnă orientarea Italiei spre un grup de state, care a fost totdeauna în opoziție cu punctele cardinale ale politicii externe maghiare».

»Guvernul maghiar are datoria să atragă atenția guvernului italian asupra acestor fapte. Ungaria a fost o prietenă sinceră a Italiei și valoroasă în desfășurarea acțiunilor diplomatice. Tendințele Italiei spre Europa centrală și a-

proprierea italo austriacă se datoresc în mare parte intervenției și colaborării ungare; iar pactul tripartit dela Roma, care înseamnă culminarea acestei politici italiene, fără doar și poate n'ar fi putut fi realizat dacă ar fi lipsit sprijinul desinteresat al Ungariei».

Aceste considerațiuni, constatări și insolente imputări la adresa Italiei, culminate prin chemarea la datorie a guvernului Gömbös „de a atrage atențiunea guvernului italian asupra acestor fapte”, marchează lovitura grea ce a căpătat-o Ungaria revizionistă.

Ce va spune Roma?

Contele Bethlen, exponentul revizionismului maghiar, nu s'a mărginit numai la atacul împotriva politicii d-lui Mussolini. El a amenințat Italia, Franța și Mica Înțelegere, că Ungaria se va arunca în brațele Germaniei!

Contele Bethlen recomandă guvernului Gömbös, să cultive prietenia cu Germania, căci tot prin această putere, situația din Europa centrală se va modifica în favoarea Ungariei...

Pe noi nu ne surprinde filogermanismul contelui Bethlen. N'a fost el la Berlin, în 1930, în propagandă revizionistă?

N'a declarat contele Bethlen într'una din conferințele sale, ținute în capitala Germaniei, că Ungaria nu va uita niciodată legăturile de alianță din trecut și nici sângele vărsat în comun în timpul războiului, pentru acelaș cauză și împotriva puterilor, cari au impus celor două țări o pace umilitoare și frontiere ce nu pot fi respectate și menținute?

N'a declarat apoi, zilele trecute, contele Pallavicini, deputat maghiar, că generalul Gömbös, împreună cu ministrul afacerilor străine, contele Kanya, sunt în serviciul germanismului?

La Roma, se va lua act și se vor trage consecințele.

Cețiți și răspândiți
„ECOUL”

MARELE CIRC „KRATEYL”

Instalat în piața de fân din Timișoara-Fabrică
Dă în fiecare seară la orele 9 marl reprezentații de gală
Cu un program nemaivăzut la Timișoara

Sărbătorile și Dumineca două reprezentații.

PREȚURI POPULARE

Programul pe Septembrie al Barului-cabaret „MADAR”:

Rin-Tin-Tin și Pimpî

Cântii - minune, cu renume mondial, cari cîtesc, socotesc și au auz muzical.
— Nu în film, ci în carne și în oase. —

În program se produc: LAURA BERTINI, MIANCI-LAFAYETTE, FORTUNATA MARSELA, SISTERS BARRISON, RITTA RYLL, RIKTA RENNY, KELETI BABA SARY & BABY

Unde-i clenciul?

Comitetul local de revizuire dela Timișoara, a anulat hotărârea municipiului Oradea, prin care peste 100 funcționari au fost concediați dela uzinele comunale.

La timpul său, când primăria Orăzii a luat această decizie, în urma căreia s'a dat publicității lista funcționarilor concediați, am văzut-o și noi. Era compusă în cea mai mare parte din minoritari.

Deciziunea municipiului Oradea a fost privită ca un prim pas al operii de românizare efectivă a instituțiilor de pe frontiera de vest. Și după cum era natural, a impresionat și bucurat.

Iată însă că zilele trecute, comitetul local de revizuire, vine și — sub motivul că vechii funcționari sunt spe-

cialiști, iar cei nou numiți (a căror numire a fost de asemeni anulată) sunt nepriecpuți, — anulează decizia municipiului Oradea.

Hotărârea comitetului local de revizuire e surprinzătoare, pentru că, concedierile s'au făcut — credem — cu prealabilă aprobare a conducătorilor dela uzinele municipiului Oradea. Ori, în instanță, aceiași conducători vin și fac depoziii favorabile funcționarilor concediați.

E surprinzătoare, mai cu seamă prin piedeca ce o pune în calea realizării unui vechiu desiderat: românizarea instituțiilor publice.

Un clenciul este în afacerea aceasta. Dar unde? Cine a avut interesul să-l scoată la iveală tocmai la debaterile comitetului? r. b.

Informațiuni

ABONAMENTE:

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

Parohia ort. rom. din Arad — Șega, sărbătorește Duminecă în 16 Sept. c., un an dela sfințirea bisericii, după următorul program:

Sâmbătă d. a. la ora 4 Vecernie și seara la ora 7 Priveghiere, cu predică de păr. C. Turicu.

Duminecă dimineața la ora 10 Sf. Liturghie în sobor cu predică de păr. F. Codreanu. Răspunsurile liturgice le va da corul „Doina Crișanei” sub conducerea păr. V. Lugojan.

După amiază Vecernie, urmată de un festival religios la Casa Culturală, în cadrul căruia va conferența d. păr. H. Felea despre: „Cultul bisericii ortodoxe” și va cânta corul „Lumina” din Arad condus de părintele V. Lugojan.

Directia Generală cfr a dispus stațiunilor ca biletele dus și întors pt. sărbători, să fie valabile de Sâmbătă, sau din ajunul de sărbătoare, ora zero, până Luni sau a doua zi de sărbătoare ora 24, când călătorul trebuie să plece din stația de inapoierie.

De asemenea se aprobă ca aceste bilete să se emită pt. orice stație și pe orice distanță.

Taxele de dus și întors vor fi cele prevăzute în tariful de călători introduse cu ord. 70522 din foaia oficială 656.

Totuși n'a fost holeră

Ministerul Sănătății face cunoscut că ultimele analize și probe de laborator executate de către Institutul Cantacuzino, înlătură definitiv și indubitabil orice posibilitate a infecțiunii holerică la soldații decedați din Regimentul 2 Artilerie Antiaeriană dela Mamaia.

O adevărată senzație

Restaurantul d-lui Auer, a suferit o fericită transformare prin care își justifică dreptul la numele „Eden”, cu care a fost botezat.

În sala mare un desen de culoare plăcut și executat cu foarte mult gust, lămpile cu abat-jour cubist, parchetul ca pentru patinaj, valurile de lumină în culori abundente, în timpul dansului și niște simpatice perdele la geamuri, te fac să te simți acasă din primul moment.

Retirarea e surprinzător de simpatice cu toate desenele lui groțefi, cu tavanul instelat și cu lămpi încadrate în desene, scene potrivite unei nopți albe, sunt atractive și pline de veselie.

Localul are șansa să fie atracțiunea serilor de iarnă, mai ales că bucătăria e superioară, iar vinurile admirabile.

Ziarele germane au fost interzise în Austria

Toate ziarele germane au fost interzise pe teritoriul austriac pe timp de trei luni.

Măsura guvernului se aplică cu începere dela 16 Septembrie.

Avocații în pericol

Baroul nu mai iartă. — Consecințe grave

Este o datorie, ca atunci când faci parte dintr'o asociație, să-ți plătești cotizația, pentru că altfel o împiedeci în bunul ei mers.]

Se știe însă că asociații sunt de regulă bolnavi. Mai ales cei tineri: azi au bani, mâine mânăncă pe datorie. Și când au, numai la datorii și mai ales la cotizații nu se gândesc.

Cum însă Baroul avocaților are nevoie de cotizațiile membrilor săi, și cum aceștia, nici după mai multe rugăminti nu se prea gândesc să și le plătească, baroul a hotărât să procedeze radical: Cine nu plătește va fi suspendat din barou. Și consecința va fi că domni avocați excluși, nu vor mai putea apare la bară și decizivul de câștig le va fi scăpat.

Cât costă intrarea Rusiei în Liga Națiunilor

Cercurile politice dela Geneva urmăresc cu cea mai mare atenție desfășurarea evenimentelor în legătură cu primirea Sovietelor în Ligă.

În special se observă că Franța desfășoară o prodigioasă activitate pentru a face să triumfe punctul său de vedere și a reuși să aibă consimțământul tuturor.

În ceea ce privește Portugalia și Elveția, se crede că dlui Barthou îi va reuși până în

cele din urmă să se asigure de abținerea lor dela vot în ceea ce privește Argentina. Franța i a acordat importante avantaje, în ceea ce privește importul de petrol.

Se crede că în felul acesta intrarea Sovietelor în Ligă, în că în toamna anului acestuia va fi caz împlinit. Delegația moscovită este așteptată să se sească Sâmbătă la Geneva fiind condusă de cătră d. Litvinov.

Mașina d-lui V. Iamandi a călcat un copil care a încetat din viață

Un grav accident de automobil s'a întâmplat Joi pe șoseaua București—Ploști, în dreptul comunei Puchenii-Moșneni.

Mașina cu No 409 București, aparținând d-lui Victor Iamandi, subsecretar de stat la Interne, a lovit pe băiatul Ion State Ghiță în vârstă de 4 ani, din com. Coatele jud. Ilfov. Băiatul mergea prin mijlocul drumului alături de căruță și a fost izbit de o aripă a mașinii.

D. Victor Iamandi, care era în automobil, a urcat imediat pe rânit și l-a transportat la spitalul Boldescu din Ploști. Orice ajutor a fost însă de prisos căci victima a încetat din viață.

În afacerea Skoda au fost depuse o parte din rapoartele parțiale

Raportorii subcomisiunilor de anchetă parlamentară în afacerea „Skoda” s'au întrunit ieri la Camera, sub președinția d-lui C. Dimitriu.

Cu această ocazie s'au depus o parte din rapoartele parțiale, rămânând ca definitivarea acestor rapoarte să se facă după ce ședințele comisiei,

care va începe să lucreze Sâmbătă 15 Septembrie c. se vor mai lămurii anumite puncte obscure cari n'au fost încă elucidate.

D. general H. Cihoski, fost ministru de război, a fost chemat de comisia de anchetă „Skoda”, pentru Sâmbătă 15 Sept.

Dramă sinistă în familia unui deputat din Sighet

Alexandru Lazăr, fratele deputatului național țărănist, Ilie Lazăr, suferea de nervi încă de mult. Eri a avut un acces în decursul căruia și-a ucis mama și fetița. Criminalul a tăbărit în casă înarmat cu o coasă cu care a tăiat capul mamei sale dintr'o singură lovitură, făcându-l să-i cadă la picioare. S'a întors apoi spre fetița îngrozită și i a străpuns pieptul. Ambele au murit fulgerător.

Apoi nebunul a fugit în curte unde s'a repezit cu coasa între vite tăind în dreapta și în stânga fără să poată fi oprit de vecini, cari au alergat să-i ia coasa din mâini.

Abia cu ajutorul jandarmilor a putut fi dezarmat și legat în lanțuri pentru a putea fi transportat în arest.

Deputatul Ilie Lazăr a fost chemat acasă telegrafic.

Rockefeller e pe moarte

Londra. Starea sănătății lui Rockefeller e îngrijorătoare. Regele petrolului e aproape de sfârșitul său. Medicii nu cred că va mai scăpa.

Rockefeller a împlinit 95 de ani în Iunie.

O nouă probă de atac cu gaze, la Arad

Ministerul de Interne a ordonat primăriei Arad să repete proba atacului cu gaze, în oraș.

Se fac pregătiri în acest sens. Atacul va fi organizat într'un cadru mai mare, cu bombe și măști de gaz.

Programul atacului nu e încă definitiv alcătuit și nici data nu e fixată, dar se crede că se va ține încă în luna Septembrie.

Mare sărbătoare în cartierul Șega

Sfințirea și ridicarea crucilor la biserica unită

Biserica unită din Șega e sub acoperiș. Duminecă în 16 L. c. se vor sfinți și se vor înălța Crucile.

Pentru săvârșirea actului sfințirii a sosit deja în localitate păr. canonic dr. Nicolae Brinzeu dela Lugoj. Dânsul pregătește sufletește populația spre acest scop prin misiunile populare pe cari le-a început Joi seara.

Crucile vor fi aduse cu procesiune dela casa națională la ora 9 dim. Sf. Liturghie se va celebra la ora 10 în aer liber, sub

porticul bisericii. Păr. canonic va fi asistat de un sobor de 7 preoți, între cari remarcăm și venerabila figură a vicarului Gh. Muntean din Timișoara.

Prieteni, cunoscuți și toți oamenii de bine, sunt invitați să onoreze cu prezența lor istoricul eveniment.

Biserica unită din Șega cu cele trei turle superbe se înalță sveltă, mândră, ca o mireasă... Veniți, cu suflet evlavios, să-i așezăm pe frunte șase cununi de aur...

Păr. Petre Herlo

Cele trei mari puteri vor garanta independența Austriei

Geneva. — D. Schusschnigg, cancelarul Austriei, a avut ieri dimineață o lungă întrevedere cu d. Louis Barthou, ministrul afacerilor străine al Franței. La întrevedere a asistat și d. Germain Martin, ministrul de finanțe al Franței.

Cancelarul Austriei a făcut o expunere în cursul căreia a arătat că după asasinarea predecesorului său, Cancelarul Dolfuss, situația internă în Austria s'a ameliorat. Calmul a fost restabilit, a spus d. Schusschnigg, însă el ar fi precar dacă agitațiile hitleriste ar urma să fie reluate în Austria.

Din punct de vedere financiar, republica federală austriacă a realizat echilibrul bugetar, însă această operație a fost îngreunată prin repercursiunile provocate din nefericire de mișcarea revoluționară dela 25 Iulie. Budgetul Austriei se ridică la 1.800 milioane șilingi, pentru plata arieratelor din datoria externă a Austriei. Din cauza importanței acestei sarcini, Austria cere să se procedeze la convertirea împrumuturilor sale externe, a continuat cancelarul Schusschnigg.

D. Germain Martin, ministrul de finanțe al Franței, a repetat cancelarului Schusschnigg declarațiile făcute ieri lui Buresch, ministrul de finanțe al Austriei. Guvernul francez, a spus d-sa, este în măsură să examineze cu guvernul austriac modalitățile unei noi convențiuni financiare, dacă intere-

sele supușilor francezi sunt apărate.

Chestiunea austriacă și în special aceea privitoare la organizarea dunăreană, nu a fost discutată întrucât la conversațiile în legătură cu această chestiune urmează să asiste și baronul Aloisi, delegatul Italiei, care joacă un rol activ în această problemă. Din scurtele schimburi de vederi de până acum, se pare că se caută un sistem care din punct de vedere politic ar asigura independența Austriei cu garanția formală a celor trei state, anume a Italiei, Franței și Angliei.

Aviz

Se aduce la cunoștința onor. public că abonamentele radiofonice, dela 1 Iulie a. c., se vor încasa la domiciliul fiecărui abonat, de către factorul postal, deasemenea costul tăbițelor cu nr. autorizației. Abonamentele radiofonice restante până la 1 Iulie 1934 și abonamentele noi se vor achita și pe mai departe la oficiul postal de către cei în cauza. Onor. abonații sunt rugați a fi preparați pentru achitarea abonamentelor sau a lăsa suma respectivă personalului său de serviciu. Abonamentele se vor achita cel mai târziu până la 30 Septembrie a. c.

Dirigintele of. de reședință Arad 1 A. Furnică

Dacă iubiți „ECOUL”, faceți un efort pentru succesul său, plătiți abonamentul.